

Oponentský posudek k disertační práci

Jméno a příjmení studenta	Mgr. Marcela Polochová
Studijní program	Výtvarná umění
Obor	Multimédia a design
Název disertační práce	Zařazení animované tvorby do výuky výtvarných oborů základních uměleckých škol
Autor posudku	Doc. PhDr. Eva Gubčová, ArtD.

Doktorandku magistru Marcelu Polochovou poznám už pomerne dlho. Sporadicky sme sa stretávali na rôznych festivaloch či iných podujatiach, spojených s propagáciou animácie a jej výučbou pre laickú verejnosť. Viem, že takmer celý svoj profesijný život sa zameriava na prácu s deťmi, počnúc malými škôlkarmi až po vysokoškolákov, čo si vyžaduje nesmierne množstvo ústretovosti, trpezlivosti a schopnosť improvizácie. A toto všetko doktorandka má, čo dokazuje aj svojou predloženou dizertačnou prácou.

Hodnotenie dizertačnej práce:

Zařazení animované tvorby do výuky výtvarných oborů základních uměleckých škol.

Aktuálnost' témy:

Téma práce je skutočne nesmierne aktuálna. Pred rokmi, počas „analogovej doby“, sa dostať k filmovej surovine a k práci s ňou bolo skoro nemožné. Pri oboznamovaní detí s filmovým pásom si naň deti mohli nanajvýš niečo dokresliť, vyškrabkať, ale na nakrúcanie bola potrebná ťažká a drahá technika, laboratóriá... Ale s nástupom digitálnych technológií sa celý proces „tvorby a výroby“ veľmi zjednodušil a zdynamizoval. Odrazu si už mohol na mobil natočiť ktokoľvek a čokoľvek, aj „animáciu“. Vypukol obrovský záujem, priamo „animománia“. Samozrejme, že aj pedagógovia výtvarných odborov na základných umeleckých školách sa snažili animáciu zaradiť do výučby. Popritom postupne vznikali a vznikajú rôzne Školičky animácie, Animácie, Filmové kabinety deťom, atď., ako súčasť festivalov a rôznych filmových a galerijných podujatí. Lektormi na týchto akciách sú nezriedka zapálení nadšenci, ale v podstate filmoví amatéri. Chýba im filmová prax, technika, manuály...

A práve tu je ten kameň úrazu. V podstate animovať si môže kto chce, čo chce, ale ukázať deťom a mládeži AKO na to, nato potrebujeme pedagógov, ktorí im to dokážu vysvetliť, ktorí ich vedia správne nasmerovať. Pretože práve všetky tieto dielničky či školičky by mali byť prirodzeným miestom pre formovanie, rozvíjanie a vzdelávanie budúcich kultivovaných divákov (a možno i tvorcov), rovnako ako aj výtvarné odbory na „Zuškách“. ***Keď nebudeme vzdelávať, nebude sa rozvíjať ani kultúra v oblasti audiovizie.*** (citát z práce, str. 12)

Splnenie cieľov stanovených v DP:

Doktorandka sa zamerala na problematiku zaraďovania animovanej tvorby do výučby výtvarných odborov základných umeleckých škôl v ČR. Nakoľko sama od roku 1998 pôsobí

ako pedagogička na ZUŠ Frýdek-Místek a od roku 2005 sa zameriava aj na animáciu a multimediálnu výučbu (navyše je pedagogičkou Ateliéru animácie na Fakulte umení Ostravskej univerzity), zvolila si formu výskumu medzi kolegami, pedagógmi ZUŠ z výtvarných odborov, ktorí prejavili či prejavujú záujem o doplnenie výtvarného vzdelávania aj o tento „pohyblivý“ rozmer. Cieľom výskumu bolo definovanie výrazových prostriedkov animovanej tvorby, ktoré by bolo možné použiť k rozšíreniu obrazového vyjadrovania a ktoré by pomohlo prípadným záujemcom z radov pedagógov výtvarných odborov pri ich filmovej a audiovizuálnej výchove.

Postup riešenia problému a výsledky DP, s uvedením prínosu doktoranda, významu DP pre prax alebo rozvoj oboru:

Za gro celej práce pokladám výskum, ktorý doktorandka uskutočnila dotazníkovou metódou (uvádza 144 respondentov). Ďalšie informácie čerpana z účasti na festivaloch, workshopoch a konferenciách, ďalej analyzovala hĺbkové osobné rozhovory s lektormi, ktorí už majú skúsenosti s animáciou (8 respondentov) a rozhovory s účastníkmi skupinových kurzov pre záujemcov o obohatenie výučby aj o tento prvok.

Celý výskum ma ohromil množstvom zozbieraného materiálu, precíznosťou spracovania podkladov a závermi, ku ktorým doktorandka prišla. Všetky rozhovory osobne prepisovala, v spracovaní cítiť veľkú spoluúčasť a zainteresovanosť. Je zrejmé, že autorka týmto žije... zo všetkého sršia praktické skúsenosti, nadobudnuté dlhodobou praxou a nezávislým pozorovaním lektorov i rôznych detských kolektívov priamo pri práci. Sama som sa ako lektorka zúčastnila množstva workshopov spolu s našimi študentmi, poslucháčmi Ateliéru animovanej tvorby (FTF VŠMU Bratislava), takže viem, o čom doktorandka píše a aké je pre všetkých zúčastnených potrebné byť „v obraze“, vedieť pomôcť a poradiť. Deti totiž majú prirodzený záujem objavovať, tvoriť, experimentovať, niečím hýbať a je len na nás, aby sme im ukázali cestu. Digitálna gramotnosť u detí stále rastie, preto ich stačí iba usmerňovať a kultivovať.

Výsledkom výskumu je výpočet problémov, ktoré brzdia zaradovaniu animácie do výučby v základnom umeleckom školstve a návrh riešení. Myslím si, že z celého tohto výskumu jednoznačne vyplýva, že ak chceme celé audiovizuálne vzdelávanie zjednotiť, mali by budúci pedagógovia výtvarných odborov poznať aj základy filmovej reči a úzko spolupracovať s hudobným a dramatickým odborom.

Formálna úprava a jazyková úroveň:

Štruktúra práce je prehľadná, rozdelená do šiestich kapitol, pomerne rovnomerne rozdelených. Obsahovo na seba jednotlivé kapitoly nadväzujú, posúvajú čitateľa vpred.

V závere práce doktorandka sumarizuje výsledky svojho výskumu. Verím, že tým prispeje k nájdeniu možností a spôsobov, ako pomôcť pedagógom základných umeleckých škôl výtvarného zamerania v naštartovaní výučby animácie.

Jazyk práce rešpektuje klasický formálny štýl, s výnimkou tých kapitol, ktoré popisujú doktorandkine osobné skúsenosti. Práca je písaná v češtine, čo nie je môj materinský jazyk, takže nedokážem celkom objektívne hodnotiť pravopis, ale všetko mi pripadalo zrozumiteľné a aj jazykovo korektné.

Publikačná a umelecká činnosť doktoranda:

Umeleckú činnosť doktorandky poznám, s jej prácami sa stretávam už dlho, vedenie niektorých jej workshopov poznám dokonca „v priamom prenose“. Doktorandka mala v minulom školskom roku na pôde našej školy prednášku, ktorá sa stretla s pozitívnym ohlasom u študentov. Poznám aj festival Trixfilm, na ktorom doktorandka participuje.

A poznám a hlboko si vážim jej zariadenie pre prácu s deťmi i mladými ľuďmi, obdivujem jej citlivý prístup, aj to, že umožňuje deťom rozvíjať sa, „netlačí na pílu“, skôr ich inšpiruje a podnecuje k hľadaniu riešení.

Predloženú prácu **odporúčam prijať k obhajobe.**

V Bratislave dňa 4.6.2023.

doc. PhDr. Eva Gubčová, ArtD.